

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

55. Multiplex discrimen. Primum, quod Maßilienses initium fidei, & in ea perseverantiam sibi asseriberent: recentiores omnes virtutes. In quo dupliciter gravius Maßiliensibus hallucinantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

bonum cum tali gratia ferre non possit, sed alia potentiori egeat, quã vel primaria illa libertas redeat, exhausta totius concupiscentiæ peste, quod in ætelo fiet; vel ea manente, ita per gratiam voluntas inclinetur ad bonum, ut eam faciat velle & operari. Quod per gratiam sufficientem quantumcunque magnam fieri impossibile est, utpote cui essentialis est, dare dumtaxat, posse si velis: velle verò quod potes, aliundè quàm ab ista gratia peti debet. Si à voluntate, jam non est peccato lapsa libertas; quia idem, quod Adamus & Angeli cum gratia, sine qua non, potuerunt, potest. Extinctam autem esse libertatem ad bonum, non ægrè ferant Recentiores si Augustinus admittat, & ut alibi diximus accuratius, tanquam Christianæ Religionis basin aperte fateatur. Sed recordentur verborum Cassiani, quæ à S. Prospero castigata sunt: *Cavendum nobis est ne ita ad Dominum omnia sanctorum meritâ referamus, ut nihil nisi quod malum atque perversum est, humana ascribamus naturæ.* Et illorum, quæ precedentium ex mente Cassiani rationem continent: *Idcirco manet in homine liberum semper arbitrium; quod gratiam Dei posuit vel negligere vel amare.* Quibus verbis illam liberi arbitrii indifferentiam ad utrumlibet, quam Lessius postulat, superesse testatur; alioquin extinctum esse videretur.

Vide l. 3. de stat. nat. lapsa per multa capita à 3. usq. ad 23. Cass. Coll. 13

ibid.

NOTA LIV.

Sibi tribuunt initium fidei, credere, desiderare, orare, &c.

Per istas ergò naturæ reliquias, seu superstitem à peccati ruina libertatem, hominem dicebant posse credere, posse orare, posse desiderare medicum. Atque ita initium fidei, seu primos actus fidei, & orationis in sua potestate collocabant. Quæ sententia Massiliensium celeberrimè apud Recentiores innotuit, nec hoc loco probationis eget, quia copiosè alibi tradita est.

Lib. 9. de heresi Pelag. c. 12. & 13.

Et quamvis eam tanquam proscriptam jam olim hæresin detestentur, quia tamen non satis circumspicte Massiliensium sensa ponderant, id quod generatim & in confuso ex Catholica fide damnant, in particulari inter opinionones suas capitales recepisse videntur. Ex professo quippe eodem quo Massilienses modo docent, hominè ex istis primæ væ libertatis reliquijs posse credere, sperare, medicum desiderare, & implorare, si velit. Nam quod per illam gratiam sine qua non, seu sufficientem & congruam, se extra erroris aleam constitutos putant, id ipsum non potuit Massilienses ab errore defendere, ut jam alibi diversis locis explicatum est. Talis enim gratia, sicut & habitus bonus nulla ratione impedire potest, quod minus opus quod sequitur, sit opus liberi arbitrii; & humanæ voluntatis effectus, non domini spiritale gratiæ Dei. Quod etiam alijs locis abundè demonstratum est.

Vide sup. l. Nova q. 2. c. 1. 8. de heresi Pelag. c. 6. 7. & seq. Vid. l. de grat. prim. hom. c. 15. & 16. & lib. 2. de grat. Christi salvat. c. 6.

NOTA LV.

Multiplex discrimen. Primum quod Massilienses initium fidei, & in ea perseverantiam sibi ascriberent: recentiores omnes virtutes. In quo dupliciter gravius Massiliensibus hallucinantur.

Sed Massilienses cum divinæ gratiæ præjudicium se facturos vererentur, solum initium fidei, & in ea perseverantiam, alioque quosdam imperfectos actus, orandi, gemendi, timendi, dolendi de infirmitate virium, timidæ suæ libertati seu potestati tribuerunt. Quod ex Epistolis Prosperi & Hilarii perspicuum est, & nos alibi late declaravimus.

Vide l. 2. de heresi Pelag. c. 12. & 13.

Recentiores multo gravius, idque duplici ex capite hallucinantur. Primò, quod actus fidei, spei, dilectionis, & similes, etiam absque omni gratia sufficiente, seu sine qua non, ex solis libertatis naturæ viribus proficere posse docent. Quæ doctrina à Molina & Lessio confidenter traditur, dum uterque ex professo docet: *Audi à prædicatione Evangelicâ summa probabilitate per omnes fidei notas proposita. possunt decernere apud se illam perpendere, & ubi perpendervit, fidei quodam humana credere. Si enim potest, inquit Lessius, mens humana credere pernitiosa, n. illam sanè veri speciem habentia, cur non potest credere salutaria, summe probabilita? Ita ille miserabiliter conjectando palpans in tenebris, quia veram rationem differentie istius non advertit. Vnde ibidem nudis naturæ viribus tribuit, concipere ingenis desiderium beatitudinis, & petere à Deo ad illum perducere. Et Molinam similia disputantem approbat ac tuetur. Nam quod præclare se excusatos putant ex eo quod actus illi non sint supernaturales, vel meritorii, vel non ut oportet, baculo nituntur arundineo: nisi aliter, quàm soleant istud, ut oportet, explicare velint. De quo alibi latius.*

Lib. 11. de grat. efficaci c. 10. m. 4. Molina: in concord. q. 14 art. 13. disp. 10.

Secundò hallucinantur, quod non tantum initium fidei & reliquos imperfectos actus Massiliensium, sed fidem integram, dilectionem Dei, omnium virtutum opera, ipsamque perseverantiam usque in finem viribus naturalibus tribuant, cum eadem illa gratia sine qua non, quam ad solum initium fidei Massilienses libero arbitrio sociabant. Nam nihil operis boni tam excellens in quacunque virtute reperiri potest, ad quod gratiam alterius ordinis necessariam patent, quàm istam sufficientem, seu gratiam sine qua non: quæ non magis ad ea perficienda in ista virtutum infirmitate accommodata est, ac si homini fractis cruribus prostrato baculum daret, quo rectus graderetur, quemadmodum & hoc ipsum abundè suis locis explanatum est. Hoc cum animadverterent Massilienses, horruerunt enormem istam exorbitantiam: adeoq; etiam in ipso initio fidei præstando hortuissent, nisi putassent, tam imbecilles actus, non esse partem sanioris, aut nomen operis boni non mereri. Vnde Hilarius: *Ceterum ad nullum opus vel incipiendum, nedum perseverandum quinquam sibi sufficere posse consentiunt: Neque*

Vide l. 1. de stat. nat. jurat. c. 11. & l. 8. de gra. Christi salv. c. 11. & 12.

Vide l. 1. de gra. Christi salvat. c. 2. & 3.

Hilari. in Ep. ad Ant. Neque

Ne; enim alicui operi curationis eorum annumerandum putant, exterrita & supplicia volumine, unumquemque eorum velle sanari. Nepe ex egestodinis corporez similitudine fallebatur, in qua velle sanari no est opus vel pars ulla sanitatis,

NOTA LVI.

Secundum, quod illi initium salutis; hi totam sue potestati vendicent.

EX quibus alia dissimilitudo aut similitudo proficiscitur. Massilienses enim per istam fidei revocationem ad arbitrium suum, iniuriam etiam salutis divinae constitutioni extorquebantur, ut ita fractis istis fatalibus tabulis non dependeret ab incerto voluntatis Dei, sed ab humana libertate. Quod notat Prosper in Epistola ad Augustinum. Iudico finem erroris eorum fuisse tradit, ut non salutis ex eo qui saluatur non ex eo credendum sit stare, qui saluat. Et rursum: Quod per hoc principium salutis in homine collocatur; quod divina voluntati humana preceat. Et alibi notat Massilienses haurire voluntate salutem

Ex fonte volendi.

Nam per istud auxilij genus, sine quo non fit alio, tota fari, torporeis, microris, desperationisque scena disparet, atq; ita expeditus & sui juris, homo constituitur, ac si nulla prorsus gratia indigeret, & sola nudaque voluntatis potestate operaretur salutem suam, ita ut ex fonte volendi, gratia illa polita, omne discrimen salutis & perditionis oriatur.

Recentiores non contenti salutis initium sue potestati fracto fato, vindicasse, totam perfectamque salutem ad se revocant, quia nihil amplius ex Deo se habere profitentur, quam sufficientissimam potestatem, per quam possint credere, operari, & perseverare, si velint. Cum autem non sit confiteens, quod perspicaciter observavit Augustinus, ut qui potest venire ad Christum etiam veniat, nisi id voluerit atq; fecerit, ipsum velle & facere, sine quo nemo adultus salvus erit, abunde ab ipsa humana voluntate peti debet. Hoc ergo in omnibus operibus sibi ipsis tribuendo, salutem universam sibi tribuunt, & verè suspendunt atq; hauriunt ex fonte volendi; adversus Apostolum, qui non ait, ut idem Augustinus notat, quid autem potes habere, quod non accepisti, ut possis habere: sed ait, quid habes, quod non accepisti. De quibus fufius alibi dicta consule.

Cur autem Recentiores universam salutem sibi per istum gratia sufficientis modum tribuere voluerint, causa perspicacibus satis perspicua est. Nam nisi & opera & ipsa perseverantia tota in hominis potestate & libertate statueretur, difficulter larve ille veteres resuscitaret, de fato ac desperatione, fugabuntur. Tali autem gratia quibuslibet operibus perficiendis a primo usq; ad ultimum concessa, totum humana salutis mysterium ultimum ad cardinem libertate voluntatis revocatur, & in eo vertitur; atq; ita uno statu omnes ille chimeræ de fato, ac desperatione dissipantur. Nihil enim de operibus statuitur cum ista gratia, nisi quod quisq; ipse facturus ante prævidetur: nihil de salute

vel perditione, nisi cum ipsa voluntas gratiam arripuisse vel neglexisse cernitur. Unde proponens argumentum sibi Lessius, quod fatalitatem illam supponere, & desperationem afferre videbatur: In nostra, inquit, sententia difficultatem non habet. Dicitur enim, te quidem esse prædestinatum, si es iustus, non tamen completè, nisi supposita præscientia tua perseverantia: quia præscientia cum a tua perseverantia obiective pendeat, & perseverantia a tua diligentia divino auxilio adiuta (sine quo non videlicet) conandum tibi omni ope, omnes vires naturæ & gratia intendenda, ut perseverantiam præstet &c. Sane nihil est quod hominem magis ad sedulitatem, sollicitudinem, studiumq; virtutis, & ad vincendam frangendamq; pravam naturæ cupiditatem, quam hæc prædestinationis ratio incitare possit. Et infra de singulis operibus: Per prædestinationem non sunt decreta singula opera bona absoluto decreto ante prævisionem nostram cooperationis: quod sæpius repetit, & simul exponit illud auxilium esse tale, sine quo non possumus ad bonum opus cooperari. Itaque fatuum est de fato urgente cavillari, cum unusquisq; sibi fabricet fatum suum; & stultitiæ plenum desperare, ubi spes sibi quisq; juxta Poeticam sententiam factus est, ut tantum ferat, quantum diligentia contulerit. Hoc igitur ut efficerent Recentiores, palam ad arbitrium voluntatis liberum opera cuncta revocarunt: quod Massilienses cum non auderent; solum motum fidei, & in fide perseverantiam suspenderunt a voluntate sua: sed indirectè hoc ipsum consecuti sunt. Nam quemadmodum fide a seipsis inchoata, gratia, quam fide merebantur, de cælo in terram devocabant; ita perseverantiam in eadem fide sibi tribuendo, donorum omnium perseverantiam & mercedem eorum vitam æternam, ab humana voluntate religabant. De quibus vide loco citato.

NOTA LVII.

Tertium, quod illi post initium fidei veram Christi gratiam actualem agnoverint; hi nullam.

SED unus adhuc aut alter articulus est, in quo magno perè à Massiliensibus discrepan. Hi enim Catholicæ fidei regulæ, & Celestini Papæ declaratione præteriti, quibus aperte definitur, opera bona esse munera Dei, quæ per inspirationem flagrantissimæ gratiæ donando, in & cum libero arbitrio operatur, aperte veram gratiam post fidem, omniaque opera nostra bona Dei dona esse confessi sunt; quemadmodum nos alibi latè asseruimus, & ex toto lib. quem de dono perseverantia scripsit Augustinus, perspicuum est. Quod etiam Prosper & Hilarus, non semel testantur; ut quando eos profiteri dicunt, quod fides deinceps per Dei gratiam iuvanda sit: item quod eis sit vita æterna, qui Deo sponte crediderint, & auxilium gratia merito credulitatis acceperint. Rursum Hilarus Ceterum ad nullam opus vel incipiendum notum perferendum, quemquam sibi sufficere posse consentiunt. Quæ sæpe & plurimis modis in illis Epistolis repetuntur. Unde Augustinus, exserte testatur, quod solum initium fidei & usque in finem perseverantiam in nostra

2. off. lib. de præst. sect. 6 in 79d

ibid. u. 89.

Vide lib. 8. de hæresi Pelag. c. 19. 1010.

Prosp. in Ep. ad Aug.

Hilar. in Epist.

Aug. lib. de no. per. c. 17.

Carm. de in. 6.

lib. de grat. C. 14.

lib. de præst. Sanct. c. 5. lib. 8 de hæresi Pelag. c. 17.